

**UCHWAŁA NR XIII/113/2019
RADY GMINY W KSIĄŻKACH
z dnia 30 grudnia 2019 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019, poz. 506 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019, poz. 2277) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2020 r.

Przewodniczący
Rady Gminy w Książkach

Marek Macikowski

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XIII/113/19 Rady Gminy w Książkach
z dnia 30 grudnia 2019 r.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019, poz. 2277) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.) nałożył na Wójta obowiązek opracowania projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Natomiast art. 10 ust. 3 cytowanej ustawy nałożył obowiązek uchwalania tego programu przez Radę Gminy.

W związku z powyższym, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 jest w pełni uzasadnione.

Przewodniczący
Rady Gminy w Książkach

Marek Macikowski

Załącznik
do uchwały Nr XIII/113/19
Rady Gminy w Książkach
z dnia 30 grudnia 2019 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA 2020 ROK**

Książki, grudzień 2019

Spis treści

I.	Postanowienia ogólne	3
II.	Diagnoza i analiza problemu.....	3
III.	Cele programu	9
IV.	Zadania programu z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.....	10
V.	Zadania programu z zakresu przeciwdziałania narkomanii	11
VI.	Realizatorzy i partnerzy programu.....	12
VII.	Wskaźniki osiągnięcia celu	12
VIII.	Finansowanie Programu	12
IX.	Postanowienia końcowe.....	12
Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020		14

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ma na celu diagnozowanie stanu problemów alkoholowych i skali zagrożenia narkomanią występujących na terenie gminy i związanych z tym zagrożeń, a także przedstawienie istniejącej bazy zasobów i możliwości podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz łagodzenia tych problemów i skutków.

I. Postanowienia ogólne.

1. Rada Gminy w Książkach przeciwdziałając uzależnieniu od alkoholu i narkotyków i jego skutkom przyjmuje uchwałą do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.
2. Użyte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok określenia oznaczają:
  - 1) Ustawa – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019, poz. 2277 lub ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
  - 2) Program – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r.;
  - 3) Komisja – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Książki;
  - 4) GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Książkach;
  - 5) Gmina - Gmina Książki.
3. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.
4. Zgodnie z art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii, należy do zadań własnych gminy.
5. Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są zadania określone w ustawie oraz założenia i priorytety przyjęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020.

II. Diagnoza i analiza problemu.

1. Informacje ogólne

Rozmiary problemów związanych z alkoholem to wysokie koszty zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Choroby, które występują na tle używania alkoholu to przede wszystkim urazy, zaburzenia umysłowe i psychiczne, zaburzenia żołądkowo – jelitowe, nowotwory, choroby układu sercowo – naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostno – szkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego i szkody prenatalne. Alkohol spożywany w ciąży wpływa negatywnie na rozwój płodu, najpoważniejszym uszkodzeniem płodu jest płodowy zespół

alkoholowy (FAS). Każdego roku z przyczyn bezpośrednio lub pośrednio związanych z używaniem alkoholu umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób.¹

Negatywne skutki społeczne związane z problemem alkoholu, zgodnie z „Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015”, to przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie, naruszanie zasad bezpieczeństwa publicznego.

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu wpływają niekorzystnie na jednostkę, ale również konsekwencje ponosi cała rodzina, otoczenie. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód, dlatego tak ważne wydają się działania profilaktyczne, w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym.

Do najważniejszych problemów alkoholowych wymienianych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należą:

- szkody występujące u osób pijących,
- szkody występujące u członków rodzin alkoholowych,
- alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy,
- naruszenie prawa i porządku publicznego,
- naruszenie prawa związane z obrotem alkoholem.

2. Diagnoza problemu w Gminie.

Gmina Książki sąsiaduje z gminami Dębowa Łąka, Bobrowo, Jabłonowo Pomorskie, Radzyń Chełmiński i Wąbrzeźno. Gminę podzielono na 8 sołectw: Blizno, Blizienko, Brudzawki, Książki, Osieczek, Łopatki, Szczuplinki i Zaskocz. W Gminie Książki zamieszkuje 4240 mieszkańców.

Tab.1 Stan na dzień 30.11.2019, dane: Urząd Gminy w Książkach

L.p	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	Łopatki	477
2.	Osieczek	816
3.	Brudzawki	160
4.	Blizno	179
5.	Blizienko	189
6.	Zaskocz	328
7.	Szczuplinki	138
8.	Książki	1953
RAZEM		4240

¹ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015, opracowany przez PARPA, str. 21 - 22

Na terenie Gminy Książki znajduje się Szkoła Podstawowa i Przedszkole, Gminny Ośrodek Kultury, Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Świetlica Środowiskowa, działająca w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W Gminie Książki brak jest dużych przedsiębiorstw, co powoduje, że wiele osób pozostaje bez pracy. Gmina ma charakter rolniczy a głównym zajęciem ludności jest rolnictwo.

Tab.2. Stan na 30.11.2019 r., dane: wabrzezno.praca.gov.pl

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	
	ogółem	w tym kobiety
Gmina Książki	163	98

Na podstawie danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach bezrobocie jest zasadniczym powodem ubiegania się o szeroko rozumianą pomoc ogółu świadczeniobiorców.

Nadmieniamy, że wskazane w tabeli dane dotyczą liczby osób korzystających ze świadczeń udzielanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Tab.3 Dane ze sprawozdania MPIPS

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin ogółem w 2017r.	Liczba rodzin ogółem w 2018r.	Liczba rodzin ogółem w 2019r. – I półrocze
Bezrobocie	95	72	51
Przemoc w rodzinie	0	2	0
Alkoholizm	12	9	9
Narkomania	0	0	0

Osoby dotknięte chorobą alkoholową rzadko decydują się na leczenie dobrowolne w specjalistycznych placówkach odwykowych. W związku z tym członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach przeprowadzają rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu i kierują tych, którzy nie są w stanie sami podjąć działań zmierzających do wyjścia z nałogu do Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, bądź też do Zamkniętych Oddziałów Lecznictwa Odwykowego.

W uzasadnionych przypadkach występuje się z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie o zastosowanie leczenia.

Tab. 4 Stan na dzień 30.11.2019 r., dane: Urząd Gminy w Książkach

Rok	Liczba posiedzeń GKRPA	Liczba wniosków skierowanych do Sądu
2017	7	1
2018	17	3
2019 – do 30.11	12	3

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest jednym z najważniejszych filarów lokalnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i do jej kompetencji należy:

- inicjowanie zadań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Aby w/wym. zadania mogłyby być realizowane w sposób należyty osoby wchodzące w skład Komisji są przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Należy doskonalić warsztat pracy dlatego w ramach programu każdego roku planuje się szkolenia dla członków GKRPA.

W obecnej chwili na terenie Gminy Książki jest 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym we wszystkich istnieje możliwość sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu.

Rozmieszczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w poszczególnych sołectwach przedstawia poniższa tabela :

Tab.5 Stan na 30.11.2019r., dane: Urząd Gminy w Książkach

Miejscowość	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	
	Detal	Gastronomia
Książki	6	1
Zaskocz	1	0
Łopatki	1	0
Szczuplinki	0	0
Brudzawki	0	0
Blizno	1	0
Blizienko	0	0
Osieczek	2	0
Razem :	11	1

W wyniku przeprowadzonej w 2019 roku kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie stwierdzono naruszenia prawa dotyczącego sprzedaży alkoholu nieletnim oraz przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Z „Diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Książki“ przeprowadzonej na przełomie października i listopada 2016 roku wśród uczniów szkoły i gimnazjum wynika, że 25% uczniów szkoły podstawowej i 43% szkoły ponadpodstawowej deklarują, że spożywało alkohol.

Częstotliwość sięgania po alkohol wzrasta wraz z wiekiem młodzieży. Alkohol najczęściej spożywany jest w domu, co potwierdza 37% uczniów szkoły podstawowej i 52 % uczniów szkoły ponadpodstawowej. Najwięcej respondentów wskazało, że spożywało szampana, kolejno piwo, wino

i wódkę. Zdaniem uczniów alkohol jest łatwo dostępny. Zdobywają go najczęściej dzięki starszym kolegom, tak wskazało 38% uczniów szkoły podstawowej i 66% uczniów szkoły ponadpodstawowej oraz podkradając go rodzicom, a także prosząc obcych ludzi pod sklepem o zakup. Niepokojącym jest fakt, że rodzice często lekceważą sygnały świadczące o eksperymentowaniu z alkoholem przez swoje dziecko. Picie alkoholu przez nastolatków zakłóca proces rozwojowy, upośledza czynności poznawcze, może prowadzić do podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu : kradzieże, bójki, inicjacje seksualne. Diagnoza przeprowadzona była w 2016 r., dlatego planuje się w roku przyszłym przeprowadzenie nowej, aby uaktualnić dane.

Dzieci dorastające w rodzinie alkoholowej mają niższe poczucie wartości, dlatego jedną z możliwości form wsparcia na terenie Gminy Książki jest uczestnictwo w zajęciach w Świetlicy Środowiskowej, działającej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci uczęszczające do świetlicy kierowane są na wniosek rodziców, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do Świetlicy Środowiskowej w Książkach w roku szkolnym 2018/2019 do świetlicy uczęszczało 11 dzieci, w roku szkolnym 2019/2020 do chwili obecnej zostało skierowanych 11 małoletnich. Dzieci w świetlicy mogą liczyć na pomoc i wsparcie dwóch wychowawców, codziennie od poniedziałku do piątku po dwie godziny.

Na terenie Gminy Książki funkcjonuje Szkoła Podstawowa i Przedszkole. Placówki oświatowe podejmują również działania profilaktyczne. W 2018 r. przeprowadzono badanie ankietowe w szkole z dziećmi (100 % ogółu), 20 nauczycielami i rodzicami (75 % ogółu) w celu weryfikacji działań wychowawczych i profilaktycznych, które eliminowałyby zagrożenia i popularyzowałyby pożądane zachowania uczniów oraz współpracy szkoły z rodzicami. Z prowadzonych badań wynika, że należy m. in. na bieżąco monitorować sytuację rodzinną ucznia, organizować prelekcje dotyczące szkodliwości oraz skutków zażywania substancji psychoaktywnych, palenia papierosów i picia alkoholu, organizować spotkania indywidualne oraz grupowe z psychologiem.

Nauczyciele pracujący w szkołach uczestniczą w szkoleniach, radach pedagogicznych na temat alkoholizmu, narkomanii i przemocy, są również odpowiedzialni za realizację programu profilaktycznego. Z uwagi na powyższe ważne jest organizowanie narad i szkoleń, których celem jest wyposażenie nauczycieli w wiedzę i praktyczne umiejętności postępowania z uczniami, którzy mieli lub mają problem z alkoholem.

W związku z tym, że zdarzają się przypadki nadużywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie i wciąż istniejące zagrożenie nadużywania alkoholu przez młodzież planujemy podjąć działania zmierzające do nierozprzestrzeniania się tego zjawiska.

Cel ten chcemy osiągnąć poprzez wspólne, zmasowane i systemowe rozwiązania profilaktyczne, a zwłaszcza dofinansowanie imprez sportowych i pogadanek na ten temat. Tym samym pragniemy ukazać i podkreślić, że sport to dobry pomysł na profilaktykę, bo promuje uniwersalne, ponadczasowe wartości. Daje możliwość rozwoju osobistego i poprawia sprawność fizyczną.

Konieczne jest także finansowanie lub dofinansowanie programów terapeutycznych, warsztatów i przedstawiń mających charakter profilaktyczny po to, aby :

- pogłębić wiedzę młodzieży na temat szkodliwości używek;
- nauczyć ludzi młodych asertywności ;
- pomóc dzieciom dokonywać właściwych wyborów;
- nauczyć pożądanych zachowań w sytuacjach trudnych i konfliktowych.

Analizując dane policyjne z Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie dotyczące dzieci i młodzieży wynika , że na terenie Gminy Książki w okresie od stycznia do października 2019 roku na terenie gminy zatrzymano 3 małych dzieci będących pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

W naszej gminie zjawisko narkomanii jest zjawiskiem marginalnym w sensie statystyk, jednakże bardzo ważnym w aspekcie szeroko rozumianej profilaktyki, ograniczenia podaży jak również ciągłości badań i monitoringu problemu szczególnie wśród młodzieży i dzieci.

Osoby zgłaszające się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach to głównie mężczyźni. Największy problem stwarzają osoby, które w wyniku uzależnienia doprowadziły do rozpadu rodziny i nie widzą już szans na normalne życie, nie chcą zerwać z nałogiem mimo widocznych szkód. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest bardzo skomplikowany ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne.

Z danych Policji wynika , że funkcjonariusze w okresie od stycznia do października 2019 r. na terenie Gminy Książki podejmowali 31 interwencji domowych, których powodem była awantura domowa wszczęta pod wpływem alkoholu. Do Izby Wytrzeźwień nie doprowadzono żadnych osób, natomiast w celu wytrzeźwienia doprowadzili do pomieszczeń dla osób zatrzymanych 10 osób.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach pomocy udzielanej ofiarom przemocy domowej współpracuje z GKRPA oraz Komendą Powiatową Policji w ramach procedury „Niebieska Karta “. Specjaliści różnych służb wspólnie opracowują plan pomocy i uruchamiają lokalny system wsparcia zarówno dla ofiar przemocy, jak i sprawców.

Przemoc w rodzinie na terenie naszej gminy najczęściej powiązana jest z alkoholizmem. Bardzo trudno jest określić zakres występowania skali zjawiska przemocy, gdyż jest ono powiązane z innymi patologiami społecznymi (alkoholizmem, bezrobociem, ubóstwem). Bariery do postawienia pełnej diagnozy sytuacji jest niska świadomość społeczna przejawów przemocy oraz niechęć środowiska do „wtrącania się“ w sprawy rodzinne innych.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019 roku (do końca listopada) wpłynęło 10 „Niebieskich Kart“, w tym w 5 występował problem alkoholowy.

Ofiary przemocy w rodzinie mają tworzony plan pomocy podczas posiedzenia grupy roboczej. Fachową pomoc pod bezpłatnym numerem Niebieskiej Linii – organizacji, która pomaga ofiarom przemocy domowej. Działanie jest dofinansowywane w ramach programu.

Kolejnym działaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach jest finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego. Punkt pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. Do zadań punktu nie należy prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, nie jest więc on alternatywą dla placówek leczenia uzależnień. Jednak powinny być one tworzone w gminach, w których nie ma placówek leczenia uzależnienia od alkoholu lub dostęp do nich jest utrudniony np. z uwagi na odległość lub trudny dojazd.

Punkt Konsultacyjny w Książkach czynny jest w każdy piątek w godzinach od 9.00 do 13.00, w którym udziela się m.in. wsparcia osobom współuzależnionym, motywuje się osoby uzależnione do podjęcia leczenia specjalistycznego, udziela niezbędnych informacji. Działalność punktu otwiera szerokie możliwości skutecznego wspomaganie GKRPA w działalności na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz przeciwdziałania przemocy

w rodzinie. W 2019 udzielono 66 konsultacji, w tym 51 konsultacji indywidualnych dla 6 osób nadużywających alkoholu, 15 konsultacji dla 2 osób współuzależnionych. Łącznie w tym okresie z poradnictwa skorzystało 8 osób.

Wieloletnie funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego i zdobyte doświadczenie w pracy z klientami wskazuje na dalszą potrzebę istnienia i rozwoju form pomocy dla wszystkich osób zgłaszających się o pomoc. Ponadto wg. potrzeb prowadzone są również konsultacje dla pracowników GOPS w sprawach dotyczących interwencji wobec osób korzystających z pomocy ośrodka, praca w GKRPA oraz w Zespole Interdyscyplinarnym. Widząc potrzeby mieszkańców należy rozważyć poszerzenie działalności punktu o konsultacje psychologiczne.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach bezpośrednio spotykają się w swojej pracy zawodowej z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi a często także ze sprawcami i ofiarami przemocy. Pracownicy socjalni działający w rejonach mogą bowiem udzielić osobie lub rodzinie jednocześnie pomocy materialnej jak i informacji na temat gdzie podjąć leczenie, do kogo zwrócić się o pomoc prawną, psychologiczną a także instytucjonalną. Mogą także zmotywować osoby nadużywające alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego dobrowolnego.

III. Cele Programu.

Podstawą do sformułowania adekwatnego dla potrzeb środowiska lokalnego planu działania, jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb. Na podstawie dokonanej diagnozy problemów i zasobów konieczne wydaje się sformułowanie celów programu, zadań i sposobów ich realizacji, które umożliwią skuteczniejsze rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią na terenie Gminy.

Głównym celem programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców Gminy oraz prowadzenie działań związanych z profilaktyką uzależnień.

Cele szczegółowe programu:

1. Monitorowanie specyfiki problemów alkoholowych i narkomanii na terenie Gminy oraz potrzeb uzależnionych i ich rodzin w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
2. Zwiększenie świadomości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na temat uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zmiierzającej do:
  - 1) Zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież;
  - 2) Zmniejszenie nowych przypadków uzależnienia;
  - 3) Ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem alkoholu i narkotyków.
4. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych i uzależnionych wśród przyczyn naruszenia prawa i porządku w szczególności z grup podwyższonego ryzyka.
5. Organizowanie terapii dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.
6. Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży w szczególności z grup podwyższonego ryzyka.
7. Krzewienie trzeźwości i abstynencji oraz promocja zdrowego stylu życia.

8. Zmiana postaw rodziców wobec picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.

IV. Zadania Programu z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:**
  - a) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich instytucji,
  - b) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy;
  - c) Finansowanie lub dofinansowanie programów terapeutycznych i pomocowych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym;
  - d) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego skierowanie do biegłych sądowych oraz wniosków do Sądu;
  - e) Współpraca ze stacjonarnymi placówkami leczenia odwykowego;

- 2. Udzielenie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:**
  - a) Informowanie o możliwości otrzymania pomocy socjalnej, psychologicznej i prawnej w przypadku pojawiającego się problemu alkoholizmu i przemocy w rodzinie;
  - b) prowadzenie Świetlicy Środowiskowej, działającej w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
  - c) Dofinansowanie wypoczynku połączonego z programami profilaktycznymi i socjoterapeutycznymi dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową;
  - d) Finansowanie lub dofinansowanie szkoleń, kursów dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz nauczycieli i pedagogów szkolnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki uzależnień oraz wczesnej interwencji;
  - e) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych m.in. ulotek, broszur, czasopism, książek, dotyczących choroby alkoholowej i możliwości jej leczenia oraz zjawiska przemocy w rodzinie;
  - f) Współfinansowanie zadania o nazwie Kujawsko – Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
  - g) , w tym przemocy wobec dzieci;
  - h) Włączenie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy;
  - i) Wspieranie działalności grup samopomocowych, w tym grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
  - j) Zapewnienie dostępności specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną z problemem przemocy;

- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych adresowanych w szczególności do dzieci i młodzieży poprzez:**
  - a) Prowadzenie świetlicy środowiskowej działającej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach;
  - b) Zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych, w tym m.in. broszur, ulotek, gadżetów, książek o tematyce profilaktycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży;

- c) Finansowanie warsztatów i programów profilaktycznych, w szczególności rekomendowanych dla dzieci i młodzieży w szkole i w świetlicy na terenie gminy;
- d) Dofinansowanie szkoleń z zakresu przemocy i uzależnień dla pedagogów szkolnych oraz nauczycieli;
- e) Tworzenie warunków zaspakajania potrzeb kulturalnych o tematyce profilaktycznej dla uczniów, rodziców, nauczycieli poprzez organizowanie i dofinansowanie lub finansowanie min. spektakli teatralnych, występów muzycznych;
- f) Wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość i zdrowy styl życia podejmowanych przez społeczność lokalną oraz dzieci i młodzież szkolną;
- g) Prowadzenie kampanii edukacyjnych organizowanych na terenie gminy mogących przyczynić się do zmniejszenia spożycia alkoholu przez młodzież i dorosłych z terenu Gminy;
- h) Organizowanie, współorganizowanie, dofinansowanie lub finansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwość i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie imprez i zajęć o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym;
- i) Organizowanie dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów/kolonii dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy;
- j) Współpraca z policją na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych;
- k) Współpraca z lokalnymi mediami.

4. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

V. Zadania Programu z zakresu przeciwdziałania narkomanii:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
  - a) Rozpowszechnianie informacji teleadresowych o placówkach lub punktach zajmujących się problematyką narkomanii;
  - b) Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin;
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
  - a) Finansowanie lub dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych realizowanych w szkole na terenie Gminy;
  - b) Finansowanie lub dofinansowanie szkoleń i konferencji o tematyce związanej z narkomanią dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców świetlicy środowiskowej i innych pracowników instytucji zajmujących się problematyką uzależnienia;
  - c) Organizowanie, dofinansowanie lub finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, spektakli informacyjno – edukacyjnych o tematyce narkomanii dla rodziców, uczniów oraz dzieci i młodzieży z terenu Gminy;
  - d) Zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa lokalnego w zakresie problematyki narkomanii, metod przeciwdziałania i walki z nią poprzez organizowanie i finansowanie kampanii edukacyjnych;
  - e) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, w tym m.in. broszur, ulotek, gadżetów, książek o tematyce profilaktycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży;

- f) Organizowanie i dofinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego;
- g) Współpraca z lokalnymi mediami.

VI. Realizatorzy i partnerzy programu:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Świetlica Środowiskowa.
3. Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej.
6. Placówki oświatowe na terenie Gminy.
7. Gminny Ośrodek Kultury w Książkach.
8. Urząd Gminy.
9. Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie.
10. Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie.
11. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Wąbrzeźnie.
12. Organizacje pozarządowe.

VII. Wskaźniki osiągnięcia celu

1. Liczba rozmów interwencyjno – motywujących przeprowadzonych przez GKRPA.
2. Liczba wniosków skierowanych do sądu.
3. Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
4. Liczba udzielonych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w Książkach.
5. Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych oraz w przedstawieniach profilaktyczno – edukacyjnych.
6. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Środowiskowej.
7. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.
8. Liczba zorganizowanych szkoleń.
9. Liczba rodziców uczestnicząca w szkolnych i pozaszkolnych programach/warsztatach profilaktycznych.
10. Liczba zorganizowanych kampanii społecznych na terenie Gminy.

VIII. Finansowanie Programu

1. Źródłem finansowania Programu są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie ze sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Plan dochodów i wydatków na realizację Programu, określa załącznik nr 1.

IX. Postanowienia Końcowe

1. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:
  - a) W przypadku wykonywania czynności po godzinach pracy Urzędu Gminy Książki lub w dni wolne od pracy przysługuje wynagrodzenie w wysokości diety radnego takiej jak za posiedzenie komisji lub sesji;
  - b) W przypadku wykonywania czynności w godzinach pracy Urzędu wynagrodzenie nie przysługuje, w przypadku osób spoza urzędu przysługuje zwrot utraconego zarobku, o ile pracodawca wystąpi o taki zwrot;
  - c) Wynagrodzenie przysługuje za udział w posiedzeniach Komisji oraz udział w przeprowadzanych kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
  - d) Podstawą wynagradzania są protokoły z posiedzeń wraz z listą obecności;

- e) Wpłata wynagrodzenia dokonywana będzie w terminie 14 dni od dnia dostarczenia listy obecności poświadczonej przez Przewodniczącego Komisji.
2. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych dopuszczalna jest w godzinach pracy placówek handlowych i gastronomicznych.
  3. Podmioty gospodarcze prowadzące w okresie letnim (od 1 kwietnia do 30 września) ogródki letnie związane ze sprzedażą napojów o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz na piwo muszą uzyskać odrębne zezwolenie Wójta Gminy Książki.
  4. Do kontrolowania przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu na terenie Gminy upoważnieni są:
    - 1) Członkowie GKRPA;
    - 2) Pracownicy Urzędu Gminy.Obowiązują zasady o wyłączeniu pracownika oraz organu określonego w rozdziale 5 Kodeksu postępowania administracyjnego.
  5. Przynajmniej raz w roku przeprowadza się kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, w której mogą współuczestniczyć funkcjonariusze Policji wskazani przez Komendanta Komendy Powiatowej Policji.
  6. Osobą odpowiedzialną za koordynację Programu ustanawia się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
  7. Osoba odpowiedzialna składa w imieniu wszystkich osób wskazanych odpowiedzialnymi za sprawozdanie roczne z realizacji Programu wraz z wnioskami Radzie Gminy.
  8. Osoba odpowiedzialna opracowuje w porozumieniu z innymi Program na kolejny rok biorąc pod uwagę stopień realizacji Programu na bieżąco.

Przewodniczący
Rady Gminy w Książkach

Marek Macikowski

Plan dochodów i wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

1) Plan dochodów – 39.113 zł

Dział 756 Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej;

Rozdział 75618 Wpływ z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw;

§ 0480 wpływy z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu

2) Plan wydatków – 39.113 zł

Dział 851 ochrona zdrowia

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii

§ 4210 zakup materiałów – 1.500 zł

§ 4300 zakup usług – 1.500 zł

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

§ 4210 zakup materiałów – 1.000 zł

§ 4300 zakup usług – 12.200 zł

§ 4610 koszty postępowania sądowego – 200 zł

§ 4190 nagrody konkursowe – 250 zł

§ 2330 dotacja Niebieska Linia – 250 zł

W planie wydatków, ujęte są również wydatki na działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach.

Wydatki z przeznaczeniem na funkcjonowanie Świetlicy Środowiskowej, działającej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 22.213 zł

§ 4170 wynagrodzenie bezosobowe – 11.500 zł (w razie potrzeby wynagrodzenie zostanie uruchomione na potrzeby wynagrodzenia członków GKRPA)

§ 4210 zakup materiałów – 1.500 zł

§ 4220 zakup żywności – 1.800 zł

§ 4260 zakup energii – 3.530 zł

§ 4300 zakup usług – 2.000 zł

§ 4360 abonament, internet i telefon – 1.200 zł

§ 4430 różne opłaty i składki – 100 zł

§ 4190 nagrody konkursowe – 300 zł

§ 4480 podatek – 283 zł

W trakcie roku 2020 plan dochodów i wydatków będzie ulegał zmianie w zakresie zwiększenia planu, ale również w zakresie przeniesienia środków na potrzeby realizacji Programu.

Przewodniczący
Rady Gminy w Książkach

Marek Macikowski